

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Tórr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

Nyári politikai horizont.

A képviselőház még egypár ülést tart mindössze s aztán tagjai elvonulnak pihenni nyugalmasabb terekre. A napokban befejezték a vasuti beruházási javaslat vitáját, végeztek az ingyenes népoktatásról, a vízi beruházásról, az állattenyésztésről, a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatokkal, a főrendiház pedig ezeken kívül, sőt ezeket megelőzően, a költségvetéssel és az appropriációval.

A törvényhozási szünet legnagyobb munkája a fuzió, vagy ha ez az idegen szó a sovén magyaroknak nem tetszenék, az új pártalakítás, a függetlenségi, az alkotmány- és a néppártnak közös cégér mögé, közös tető alá hozása lesz. Vezéri szónoklatok, nyílt és zárt levelek, hírlapi cikkek és nyilatkozatok egyengetik a koalíciós pártok utjait az új alakulás felé, amelynek megvalósulását szeptember utolsó napjaira, a delegációs tanácskozások kezdetére várják.

Mi legyen az alap, a cím, melyik rész kezdje meg a beolvadást, többé-kevésbé megtárgyalt dolog, amelyekről az idők során referáltunk is. Hogy a nyár folyamán kisebb-nagyobb, de a lényeget nem érintő változtatások egymást követhetik a tervezés körül, az természetes.

Veszedelem csak akkor érhetné a kormányt és hiveinek az új pártalakítása révén állandóságra való törekvését, ha a függetlenségi pártból néhány komoly tényező közreműködésével számbavehető kiválás történne. Ez esetben Kossuth Ferenc és vezértársai a legnagyobb erőfeszítés mellett se tarthatnák össze a mögöttük álló tábort annyira, hogy a döntő szerepet megőrizhették. Justh Gyulától félték egy darabig, újabb időben azonban attól tartanak, hogy a balpárt, Lengyel Zoltán visszavonultával Polónyi Gézához csatlakozik és ekkor a függetlenségi párt izgékonyabb része egy csoportot se irtózik a balpárthoz való átrendeléstől, különösen ha ez még a címváltoztatást is elfogadja.

A kormány tisztában van azzal, hogy Polónyi Gézának nyílt ellenzéki fellépése, ha egymagában nem ellensúlyozhatóan veszedelem is, de a fuzióval biztosítani szándékolt rezsim-állandósítást minden esetre komoly bajjal fenyegeti, éppen ezért az utóbbi napokban már tárgyalt Polónyival s előre le akarta foglalni a támogatására. Polónyi nem idegenkedett ettől, egy feltétel alatt: ha a kormány megcsinálja az ő teljes rehabilitálását. Hogyan történjék ez: királyi kitérítéssel, parlamenti demonstrációval vagy más úton, ennek Wekerle volna

a megmondhatója. Ha a fuzió úgy nem sikerül, hogy azonnal félelmetes ellenzék ne kapjon, akkor a kormány az új alakulásnál a néppártra se számíthat.

A delegációk megnyitására már egyetemes táborral akar a kormány felvonulni. Csak ebben látja annak biztosítékát, hogy az ott fölvetődő nehéz, közönséges kérdések megoldása nem fog fennakadni s nem sodorja a kormányt, a parlamentet és az országot új válság elé. A lét-számameles, az ennek megfelelő költség-növekedés és az egész véderőtörvény revíziója már esedékessé válik. Ennek a delegációt illető részét csak úgy tolhatja el a kormány az őszi kampány elől, ha a delegációban csak indemnitást kér a közös költségekre, a kérdések teljes érintetlen hagyása azonban ez esetben se sikerülhet. Ugyanerre az időre várható a választójog reformja is, amivel a kormány és pártvezérei az új egységes tábor létrehozásának mellőzhetetlen voltát magyarázzák.

Ez volna nagyjában az a program, amit a kormány maga elé tűzött. Hogy mennyit fog ebből kivinni, azt a közel jövő fogja megmutatni. Annyi bizonyos, hogy bár mindezeket szeretné mintegy automata-módra elvégeztetni, sok akadályl fog találkozni utjában. A fuzió kérdése, az önálló vagy közös bank

TÁRCA.

Bál után.

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcája. —

— Tolsztoj új novellája. —

Gyönyörű novella-tárgy jelent meg a »Petersburger Zeitung« hasábjain. A nagy orosz mester, Tolsztoj Leó gróf »Bál után« című novellájáról van szó, amely Tolsztoj legutolsó művei közé tartozik. Koni A. F., aki a szenzáción irodalmi eseményt közli, azon kevés kiváltságosak közé tartozik, aki a mesterhez való bizalmas viszonyánál fogva betekintett a rendkívül érdekes kéziratba. Tolsztoj egy legújabb novelláját csak halála után engedti közzétetni, így hát egyelőre csak Koni ismertetéséből szerezhetünk tudomást a »Bál után«-ról.

A novella alap gondolata: a szerelem újra-születése. Hőse egy pelyhes állu orosz diák, aki egy kormányzóságai székhelyen tartózkodik, ahol valamelyik este unalomölésből bálba megy. Első pillantásra lefoglalja szívét Surotska, a helyőrség egyik tisztjének egyetlen leánya. Bemutatkozik a leánynak és az első szerelem ifju fellángolásában leküzdhetetlen vágyat érez, hogy megmondja a leánynak: hogy kimond-

hatatlanul szereti, hogy »fölte benne a ideált, kinek képe évek óta ég lelkében.« E pillanatban felhangzik a bálrendező szava:

— Mazurkára!

Surotska orcáit szemérmes pirulás borítja. Táncba menne. És illem ide, illem oda: a szerelmes diákot táncba kéri. De — oh rémület — a diák nem tudja a mazurt. Hogy »hibáját helyrehozza«, ajánlkozik, hogy táncost szerez maga helyett. De Surotska int az egyik tisztnek s felkéri egy turrá. A tiszt lecsatolja kardját és szolgálatkészen táncba viszi.

Mesteri közvetlenséggel írja le most Tolsztoj, a mint a tiszt Surotskával táncol.

A mazurnak vége. Irigységtől égve utat tör magának a diák a vendégek sorfalán keresztül, hogy szemtől-szembe lássa a szerencsés tisztet, aki Surotskával táncolhatott. Mennyiért nem adná az ifjú szerelmében teljesen fejt veszített diák, ha úgy tudna táncolni, mint az a tiszt. Fűrkésni kezdi a tiszt vonásait s csadálato hasonlatosságot fedez föl szerencsés vetélytársa és a leány között. Mi ez? Hallucináció?

A tüzös melódiának utolsó akkordja is elhangzik. És sugárzó arccal siet Surotska táncosával együtt a diákhoz, akit boldoggá tesz a tudat, hogy a leány egyenesen feljé tart. Bemutatja a diáknak táncosát: tulajdon édes apját...

A szerelmet, melyet a leány iránt érez, e pillanattól rokonszenv alakjában átviszi az apára is, aki maga is rokonszenvez az ifjával.

Vége a bálnak. Éjjeli három óra. Surotska atyjának még dolga van a kaszárnyában s ezért megkéri a fiut, hogy kísérelje haza leányát. Legforróbb vágya teljesül a diáknak. A pillanat tulbaldogsága elveszi a két fiatal szavát. Némán haladnak egymás mellett. Hirtelen leküdi zavarát a leány s gyermekek naivsággal, fülig elpirulva megvallja funak, hogy szereti. Bucsuzkodnak: a diák csókot lehel a kis leány kacsóira. E pillanatban Surotska hírtelen a fiu felé hajlik s homlokon csókolja. A diák tulboldog. Haza megy, de nincs otthon maradása. Mindenről megfeledkezik: a diákmozgalmakról, melyek a fővárosban tartották, anyagi gondjairól, minden egyébéről. Csak Surotskára gondol. Fivérének jelenléte, aki szigorlatára készül s szorgalmasan magolja Caesar »Bellum gallicum«-ját, igazgatja őt. Összekap vele, aki »efféle ostobasággal foglalkozik« s faképnél hagyja. Hova menjen? Valami odahuza az ablakok alá, melyek mögött a bájos leányka pihen. Rajongása egészen elragadja.

Nem sokáig bírja ki egy helyben. Álmodozva a külvárosba téved. Itt az erdő szélén, megszólitja egy munkás:

választóvize, a katonai kérdések és — last, not least — a választóreform, mind alkalmasak kisebb-nagyobb összetűzések keltésére. A fuzióban kemény dió a néppárt szereplése, a bank kérdésben pedig az, hogy Kossuth Ferencék már tulságosan angasztáltak magukat az ön-állóság mellett, holott az ügy mai stádiuma szinte bizonyossággal enged következtetni a közös bank szabadalmának legalább is 1917-ig való meghosszabbítására. Itt tehát vereséget fog szenvedni a függetlenségi álláspont és alig van kilátás arra, hogy ezt a vereséget az utolsó két ütközetben: a katonai kérdések egészségnek megoldásánál és a választó-reformban, valami nagy győzelemmel hozhatná helyre.

Félmillió korona. Egy kormány-párti estláp a képviselőház munkájáról elmékedve, azzal kérkedik, hogy a parlament októbertől mostanáig 525,099.540 koronát szavazott meg. Ebből az összegből 496,634.984 korona kiadás egyszersmindenkora szól, 28,464.556 korona pedig évenként vissza-visszatérő kiadás. Ez a kimutatás a legbuzább kritikája a magyar közviszonyoknak az ország ezer sebből vérezik, a kivándorlás hihetetlen arányokban nő, közgazdasági viszonyaink gyötrelmesek s a parlament háromnegyedév alatt félmilliórdot szavaz meg az állam pénzéből. Mindegyik képviselőre közel másfélmillió korona jut ebből a summából.

Innen-onnan.

Nyilvános interpelláció.

Bajai ingyenes népoktatás.

Régi témák új mezben.

Két kérdést intéztünk mult héten ezen a helyen a színház ügyében az illetékes bajai színházi bizottsághoz. Nem tudjuk, eljuttottak-e rendeltetési helyükre, nem kerülte-e el az illetékes körök megszokott lanyafigyelmét. Vannak u. i. kérdések, melyeknek legkényelmesebb, leg-egyszerűbb és legbiztosabb elintézési módja az a régóta kipróbált és bevált módszer, hogy az ember egyszerűen nem vesz rólok tudomást és így szabadul a válasz esetleges kel-

— Nem nézné meg, hogy ugratják a tatárt? — kérdi tőle.

A diák megérti, mit jelentenek e szavak: egy katonát vesszőfutásra kényszerítenek. . . . Egész valójában főlháborodva, a kínzás színhelyére siet. Látja a szegény pária kisebese-dett, meztelen testét, amint vesszőt futtatnak vele katonák sorfalai között. Egy tiszt kiragadja a vesszőt az egyik katona kezéből.

— Majd megmutatom én nektek, hogyan kell vesszőzni!

És odaszéj. Útése nyomán vér serked. A diák szembe néz a kegyetlen tiszttel; Sorutska atyját ismeri föl benne. Hirtelen főlháborodásában sértő szavakkal illeti. . . .

A novella utolsó fejezete a diák rettenetes lelki harcait festi. Négy napig borbék, mulatásba öli keserűségét. Ötödnapra hazakerül. A tiszt leányának képe, akit atyja miatt már szinte elfelejtett, újra lelki személelő tűnik. Irtozások lelki küzdelem után a szerelem legyőz minden egyéb érzést. Surotskához siet, lábaihoz borul és megvallja neki, hogy jobban szereti, mint valaha. . . .

Ez a »szerelem ugrasulésa«, melyet az ősz költő legutolsó művében megrajzolt. Hogyan rajzolta meg: majd csak akkor olvashatjuk, ha a mester szeméit örök álomra hunyja.

letetlen kötelessége alól. Nem szeretnők, ha a mi kérdéseinknek is ez lenne a sorsa. Sokkal fontosabbak, sokkal inkább közérdekeltek, semhogy ebbe a kényelmes elintézésükbe megnyugodhatnánk. Ezért óvatosságból megismételjük őket és újból az illetékes tényezők szives figyelmébe és jóakarátába ajánljuk őket.

Kérdjük tehát:

Nem döntött még a belügyminiszterium a színházépítés ügyében hozott közzgyűlési határozatról?

Hol késik az éji homályban az a bizonyos megígért állansegély?

Erre a két kérdésre már évek hosszu sorá-óta várja a bajai színházi közönség a kielégítő választ. Várja csodás türelemmel, nem lankadó reménykedéssel, várja bizalommal, sőt utjabban — megadással. Tiszteletreméltó, megható ez a kitartás! De egy kissé érthetetlen is. Érthetetlen, hogy lehet egy város közönségét ily hosszu ideig biztatgatni ígéretekkel, tervekkel és olyan furcsa közzgyűlési határozatokkal, melyeket a belügyminiszterium nem nagyon siet jóváhagyni.

Érthetetlen, hogy nem akad a nagy törvényhatósági bizottságban egyetlen olyan tag sem, ki kötelességének tartaná, hogy ebben az ügyben interpelláljon.

Mert nem lehet ezt a kérdést azzal az unostuntalan hangzotatott kifogással agyonütöni, hogy szegények vagyunk, másra, fontosabb dolgokra sincs pénzünk. Nem igaz! Szászor nem igaz!!

Jóakarát, hozzárértés, kultúrérzék kell csak. Ez hiányzik, sokkal inkább ez, mint az anyagi eszközök. Elmondtuk ezt már számtalanszor, elmondjuk még sokszor, mert még attól sem félünk ez ügy érdekében, hogy unalmasnak találunk bennünket.

Azt a két kérdést még ismételn fogjuk!

*

Napokon át folyt a vita a képviselőházban Apponyi új törvényjavaslatáról: az ingyenes népoktatásról.

Dicsőimusz, éles kritika, elítélő, kemény hang, vegyesen fogadta ezt az új törvényjavaslatot a sajtóban és a parlamenti felszólalások során.

A felekezeti oktatás híveinek öröme érthető — hiszen ez a törvényjavaslat hatalmas állami segítséggel siet a felekezeti oktatás erősítésére, viszont nem kevésbé indokolt azok aggodalma, kik az állami népoktatás térfoglalásának nagy akadályát látják benne.

E kérdésről végre is lehet vitatkozni. Szemmel látható valótlanosság azonban az a nagy hangon hirdetett frázis, hogy a népoktatás erősítését szolgálja elsősorban az új törvényjavaslat.

Csak a mi városunk elemi oktatására fogom applikálni ezt a tetszetős, megtévesztő frázist és rögtön kiviláglik a valótlanúsága. Mert nézzük csak, mit javít az új törvény a bajai népiszkolai oktatás égető hiányain? Megszüntet-e talán azt a tátonogó szocialis sebet, hogy gyermekeink egy része iskola nélkül nő fel? Kinek a gyermekét tartotta vissza eddig az iskolától a tandíj, amit mindenkinek elengednek? Hát azon a szomoró tényen segít-e az új javaslat, hogy 80—100 gyerek szorong egy tanteremben, hogy nyomoruságos az iskolai főlserelés, hogy egész városrészeknek nincs iskolájuk?

Ezeket a bajokon ugyancsak édes-keveset javít az új javaslat.

*

Sétateret követel a közönség részére a mult hetekben lapunk egy cikke. Sétateret árnyas fákkal, bársonyos, tüde pázsittal, jól

ápol, pompázó virággyűgyekkel, hol friss levegőt szívhat magába az eltikkadtt tüdő, ahol találkozhat, elszórákozhat a sétáló közönség. Nem komolyan követel. Dehogy is. Nem kell megijedni. Nagyon ártatlan dolog az egész. Csak egyike azoknak a jó öreg, elpusztíthatatlan témáknak melyekről nálunk mindig kell és mindig lehet írni. Hol szigoruan, hol guynosan, lelkesen buzdítva, vagy lemondással. Van ilyen jónéhány: a »túltöltés«, a »rendőrség«, az »utcai söprés és öntözés«. Ezeket nyaral, ezeket variálja a helyi sajtó. Isten ment, hogy a városi törvényhatósági bizottság ezeket a kis aposztrofókat komolyan vegye és rászánja magát arra végzetes lépésre, hogy a Sugovica partján parkot teremtsen, vagy hogy komolyan vegye azt az erélyes követelést, hogy az utcákat néha öntözni és söpörni is kellene. Ebből baj lenne. Nagy baj. . . .

Lenne talán lombos sétaterünk és nem burkolódnának szürke porfátyolba piszkos utcánk, de miről írna akkor lelkesedéssel, tüzzel, meggyőződéssel, erélyesen és maró szatírával a szegény skribler?

E. L.

HIREK.

— **A mai, szombati városi közzgyűlés** délután 3 órakor kezdődött. *Ambrózius* Lajos dr. főispán elnöklete alatt. A közzgyűlés fontosabb eseményeiről mai számunk 4. oldalán, »Lapzárta után« c. rovatunkban számolunk be.

— **Mai mulatság a lökerten.** A »bajai céllövész társulat« 1908. június hó 21-én a sportegylet közreműködésével kerékpáros virágkorzót rendez. A kerékpárosok a Tóth Kálmán-térről délután indulnak és az Eötvös-, Deák- és Szt. Antal-utcán át a lökerten vonulnak. A lökerten érdekes sportgyakorlatok lesznek és napernyő-virágkorzó. Felkérjük a t. hölgyközönséget, hogy napernyőt díszítse föl. A legszebben díszített ernyők díjazásban részesülnek. Egész délután terzene lesz, este társasvacsera, majd cabaret. 1. Éber Sándor ur: zongora. 2. László Károly és Szigriszt István urak: Kuplek. 3. Buday Irén urhölgy: Monológ. 4. Marcell Andorné urhölgy és Kárig Emil ur: Magyar népdalok. Tánc. Belépő-díj személyenként 1 kor., családjegy 2 kor. A Céllövész Társulat- és a Bajai Sport Egyesület tagjai belépő-díjat nem fizetnek.

— **Bajai orvosok és a munkásbiztosító-pénztár.** Évek óta főlálló áldatlan állapotok van hivata megszűntetni az a kölcsönös közeledés, mely a helybeli orvosi kar és a munkásbiztosító pénztár között a héten történt. Az orvosok tudvalevőleg hosszu ideje nem vállalják a kerületi beteggyógyító-pénztár orvosi állásait, mert azokkal régi szervezetükben nem voltak megelégedve. Ily körülmények között azután, egyetlen orvos kezelésére lévén bízva többeszer munkás egészségügye, nem csoda, ha az állapotok immár tarthatatlanokká váltak és mindkét felet az akció terére szólították. Az orvosövetség bajai fiókja e heti értekezleten állapította meg a föltevést. 15.000 korona volna az orvosok szerint az az összeg, melybe a munkásbiztosító egészségügye kerülne. Ebből az összegből 4, egyenként 3000 koronával fizetett orvosi állás volna szervezendő, a fennmaradó 3000 kor. pedig a kerületi közzgyűlési orvosoknak jutna. A munkásbiztosító közelebb veszi tárgyalás alá az orvosok ajánlatát.

— **Védőegyesületi közzgyűlés.** A bajai »Magyar Védőegyesület« ma, június 21-én délelőtti 11 órakor tartja rendez évi közzgyűlését a városi színház 2. számú tanácstermében. Kivánatos, hogy a mai közzgyűlésben mentől nagyobb számmal jelenjenek meg a tagok, hogy a derék egyesületnek a hazai és helyi ipar támogatására irányuló jövendő akcióidjából megbeszélve, a honi és bajai ipar hegemóniája és az import lehető kiküszöbölése annál fokozottabb mértékben megvalósíthatassék.

— **Bajai küldöttség Zircen.** Mult számunkban megírtuk, hogy a bajai törvényhatóság nevében szépszámu küldöttség vitte el *Vajda* Odónnek, a magyar cisztercita rend fenökül szellemi apjátának a város hódoló jegyzőkönyvét a főpap áldozásának aranyjubiläumára. Az ünnepi aktus eseményeiről most a következő tudósítást vesszük: Hiven az előre megállapított programhoz, a küldöttség szombat délelőtt tiszeltgel a zirci apátnál. Bajja város községének az agg főpap és a cisztercita tanítórend írárt érzett becsilését *Ambroszovics* Lajos főispán tolmácsolta megleghangon és átadta neki a törvényhatóság diszes hódoló jegyzőkönyvét. *Vajda* Odón gyönyörű ékesszólással és az atyai szív forró hangján fogadta a tiszeltgel, szeretettel szolt Bajja városról és áldást kívánt rendtársainak további bajai munkásságára. Tisztelges után ünnepi lakomát adott a zirci apát, melyen kivül *Ambroszovics* főispán mondott pohárköszöntőt. A délután folyamán a ciszterciák szíves vendéglátása egész teljességében bontakozott ki. A zirci nagy könyvtár és festménygyűjtemény a maga antik értékességével és szépségével szinte magával ragadta a küldöttség tagjait. Estére valóban lukullusi vacsora várta a bajai deputációt. Kedélyes, fesztelen együttlétben folyt vegyesen a pohárköszöntők áradata a zamatos magyar fahajrok egész özőnével. *Ambroszovics* főispán, *Vajda* Odón apát és *Valentin* Emil dr. voltak a szónokok. Másnap reggel utra kelt a küldöttség haza Bajjára.

— **Megalakult az egyetemes sportegylet.** Életerelő idea vált valóra a napokban az új bajai sportegylet alakjában, mely eddig csak elszórtan jelentkez, helyi sportéletet van hivatva teremteni. Az új egyelet a sport minden ágát fogja kultiválni. Alakuló közgyűlést a héten tartotta, mely alkalommal a tisztikar a következő bajai sportszemékből alakult meg. Elnök lett dr. Móder Géza, alelnök Éber Sándor, titkár Kocsis János, ügyész Dr. Köller Imre, egyleti orvos Dr. Wallshausen Gyula, egyleti mérnök Vadász Pál, pénztárnok Rátkai Ignác, ellenőrök Krausz Iosr és Weinberger Odón, jegyző Szlama Sándor. Az egyesület ügyeinek vezetésére 10 tagú választmányt választottak. Művezetőkké lettek a kerékpársportra Bohner Jenő és Nyilassy József, az athletikára Vágó Rezső, Kiss József, Kerekes Ernő. Az új egyelet első bemutatkozás a f. hó 21-iki kerékpár-virágkorzóval történt.

— **30 éve tüzlött.** Három évtized fáradhatatlan és áldados munkásságát ünnepli a napokban a bajai önkéntes tüzlött-testület, ez a derék gárda, mely kizi keretében is anyiszor övta meg ezt a tüz csapásától oly sokat szenvedett várost a végső pusztulástól. Az idén 30 esztendeje, hogy *Bajaj* Péter városi törvényhatósági bizottsági tag, a »lelkes kuruc« élén áll a tüzlött-testületnek, mint alparancsnok. Hat lusztrom óta tettekkel tényezője ő a bajai tüzlötti intézménynek és szüntelen azon fáradoz most is, hogy a váruvárt reorganizáció megvalósuljon. Polgártársai és tüzlött bajtársai szeretetéről környezve ül meg Bajai Péter közelébb 30 éves tüzlötti jubileumát, melyre már javában folynak az előkészületek.

— **Érettségi vizsgálatok eredménye.** A bajai cisztercita rendi főgimnáziumban a f. hó 15. 16. és 17. napjain voltak a szóbeli érettségi vizsgálatok. Az érettségi vizsgálatokon *Horváth* Sándor kegyesrendi áldozár, címzetes főigazgató elnökelt, jóindulattal támogatva a képzett kandidátusokat az érettség felé való törtetésükben. Az eredmény kielégít minden várakozást, mindössze egyetlen fiatalember bukkott el egy tárgyból három hónapra. Jelenen érettek: *Erődi* Zoltán, *Artl* József, *Folkmann* Antal, *Heckensperger* Lázár, *Pinkovics* Péter, *Schwerer* Béla, *Sziklai* Sándor és *Szommer* Máté. Jó eredménnyel tettek érettségit öten és hat fiatalember egyszerűen érettnak nyilvánítottak.

— **Üzletek hét órai zárása.** A bajai kereskedőknek alkalmazottai iránti humánus érzületére vall az elhatározás, melyet a héten vállottak valóra. A kereskedők a forró nyári hónapokban este 7 órakor zárják a hét kezdete óta üzleteiket, miért is arra kéri a közönséget, hogy bevásárlásait este 7 óráig tegye meg.

— **Eljegyzés.** *Frey* Jenő bácsalmási járási számvevő eljegyezte öv. *Beke* Béláné Eckert Etelkát, Eckert Antal volt virágkereskedő leányát Baján.

— **Új vasut Baja és Szabadka között.** A kereskedelemügyi miniszter arról a megjelölt dologról értesíti a várost, hogy Baja és Szabadka között egy új, parallel vasutépítést tervezik *Kovács* János és dr. *Pertich* Kálmán szabadkai lakosok. A vasutat keskeny vágányu gazdasági vasutnak tervezik úgy, hogy a Szegedi-uton át futna be a pályaudvarra. Onnan a Bezerédy-utcán át a Budapesti-utra fordulna, a Flórián-utcánál bekanyarodnék és végállomásra, a Nagydunához menne. A gazdasági bizottság azzal a kéréssel fordult a miniszterhez, hogy jelölje meg, hogy milyen vonalban és milyen községekben át haladna az új szabadka—bajai vasut.

— **Halálozás.** F. hó 16-án reggel jobblétre szerdülött *Milassencs* Antalné szül. *Muczina* Anna 81 éves korában. A meghalognult matrona földi maradványait szerdán kísérték utolsó útjára általános részvétel mellett.

— **Gyilkosság Vaskuton.** A szomszédos Bácsvaskut község rémének, *Bergmann* István rovtot multu legénynek az áldozata most egy másik vaskuti leány, *Schäffer* Pál aki talán hosszú rabkosdással snyil meg, hogy ártalmatlanná tette *Bergmant*. Urnapján este ott duhajkodott egyik vaskuti kocsmában *Bergmann*, majd beletökött *Schäffer*be és azt az utcán is orvult megmátadta, mire *Schäffer* beledöfte a kését *Bergmann*ba, aki ott a helyszínen elvérzett. *Schäffert* a csendőrség letartóztatta.

— **Elhunyt főszolgabíró.** *Deák* Zsigmond ny. főszolgabíró, bácsorsói bírtokos e hó 11-én 60 éves korában *Regécén*, ahol látogatásban volt, meghalt. Holttestét *Csonoplyára* szállították, ahol ezernyi közönség részvételével temették el. *Deák* Zsigmond a vármegyének igen buzgó tisztviselője volt, aki annak a járásnak az érdekeit, melynek élén állott, minden tudásával és erejével előmozdította.

— **A bácsmegeyi keresztényszocialisták nagygyűlése.** Fölkérték a következők hirdására: A bácsbodrogmegeyi keresztényszocialisták szervezete június hó 28-án Zentán nagygyűlést tart, melyen hir szerint *Prohászka* püspök is részvesz. Kivül több szónok érkezik Zentára a megye minden részéből.

— **Az elméitott vonat.** A bajai vasuti állomásfőnökséghez a héten érkezett meg a kereskedelemügyi miniszter leirata arról, hogy 1909. január 1-sejétől a mozdonyok futtyentését beszünteti. A vonat tehát nem folyöl már sokáig. Eleinte ugyan kissé furcsa lesz, ha a vonat a megszokott futtyentés nélkül fog az indulás idejében a kalauz által adott helyt megindulni, de aki még emlékszik, hogy azelőtt három harangjellet is megjesztettek és tették még idegesebbé az ugys lazás, ideges utazó közönséget és tudja, hogy mily hamar beleszokott a közönség a soka nélkülözhetetlennek tartott harangozás elmaradásába, az meg fog vizsgálatban, hogy csak megfogjuk majd szokni a futyölés nélküli vasutazást is. Jövöben tehát, ha elkészütnk, nem mondhajuk majd, hogy: »az orrom előtt futyölt el a vonat.« mert csondesen, szerényen, futtyúsöz nélkül fog az bennünket — faképnél hagyni.

— **Baja város adózása.** Baja város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen jelentette a pénzügyigazgató, hogy a mult hóban egyesnesadóban 38.894 korona 55 fillér, hadmenetességi adóban 172 korona 48 fillér, bélyeg és jogilletékben 9123 kor. 12 fillér, tantóti nyugdíjban 470 korona és országos betegápolási pótdadóban 13 5 korona folyt be. Hazaadamentesség 2 esetben engedélyeztetett.

— **Zomborban eltörölték az évszáz vizsgát.** A zombori izraelita iskolázék üdvös határozatot hozott, mely már több év óta foglalkoztatja a tanügyi köröket. Kimondotta a napokban az iskolázék, hogy az iskolájában divó záróvizsgákat — nem lévén egyebet mint valódi torturák a gyermekekre nézve — eltörli és helyébe egy sokkal célszerűbb évszáz ünnepély megtartását rendelte el. E határozat folytán a folyó tanév záró ünnepélyét f. hó 21-én délelött 10 és fél órakor az iskola kerti helyiségében tartják meg.

— **Bajlós Bertalan bajai tánckurzusa.** Julius 1-sejevel barátságos otthonra talál ismét a Nemzeti nagytermében a modern Terpsichore, melyet *Bajlós* Bertalan, a magyarországi táncmesterek képeződjének szakavatott professzora avatott föl tavaly. Nem csoda, hogy *Bajlós* Bertalan már első kurzusával meghódította a a bajai társadalmat és tánckedvelő ifjuságot. A teli szezon báljainak elegáns bosztonjai öt dicséret mestertől és ha a bajai úri közönség ezuttal is bevonul — a jó nyári meleg dacára — a tánciskola termébe, úgy csak gyermekei iránti kötelességet teljesít, kaj *Bajlós* Bertalan előkelő módszere révén sajátítják el így a legmodernebb táncokat, melyeket itt a vidéken csak nagy ritkán van alkalma megismerni. Bizton hisszük, hogy a bajai úri közönség szívesen fogadja *Bajlós* Bertalant és tömegeben támogatja törekvésében. A mai számunkban foglalt hirdetésre egyébként föl hívjuk a figyelmet.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága e hó 27-én tartja rendes évnegyedes közgyűlését. A napirenden kiűzött tárgysorozat körülbelül pontból áll.

— **Új főgimnázium a megyében.** *Ujver* bárszól irja tudósítónk: Az ujverbázi aligmánia-zimnázium főgimnáziummá való kibővítése már a legközelebbi 1908—9-ik tanévben megnyíló V. osztályval megvalósul. A miniszterium a község által előterjesztett szerződést jóváhagyta s az eddigi épület kiépítését már a héten megkezdte. A verbásziak kultura után törekvéseire igen szép fényt vet az a körülmény, hogy a jobbmódu verbászi szülők kötelezték magukat, hogy az V. osztályba kerülő fiaik után tetemesen nagyobb tandíjat — 150 koronát — fizetnek.

— **Cirkusz.** A nyári hónapok évről-évre elhozják Bajjára a nyári kulturát, a cirkuszt. Ezuttal a *Küllányi-cirkusz* tart előadásokat a vásártéri tágas, födött arénában. Az erőművészté sok variációban, ezreféle érdekes és plastikus mutatványban és bohókés szellemességben gyönyörködők estéről-estére a publikum, mely szépen támogatja az ideai cirkuszt és nem érdemtelenn.

— **Zombor város közgyűlése.** Zomborból irja tudósítónk, hogy a város törvényhatóságának szerdai közgyűlése határozatilag kimondta, hogy az egyesnes adóreform — a földadó-kérdés gyors és igazságos megoldása, valamint a tüdővérsz elterjedésének meggátálása és a városi beruházásokra államkölcsön engedélyezése tárgyában a Békés és Mosonvármegyék, valamint Szeged város által átküldött és a képviselőházhoz intézendő feliratok hasonló felirattal pártolja. Végül elhatározta, hogy a felépitendő pénzügyi palota céljaira a régi lakatanyg egy részét megjelölje ellenszolgáltatásért a kincstárnak átengedi.

— **Ami természetes.** Egy fiatal leány lép be az újságdíjké hivatalba.

— **Uram — kérdi a kishirdetések ravonvezetőjétől — sziveskedjék megmondani, vajon érkeztek-e ajánlatok a hirdetésemre?**

— **Milyen hirdetésére?**

— **Egy fiatal, szép leány férjhez akar menni, aki nagyvne utan nemskorára örökölni fog...**

— **Ó, igen! — szolt komoly ábrázattal a tisztviselő — egy ur jelentkezett ma itt, csak-hogy az nem a kisasszony, hanem a — nagy-nénje után tudakozódott.**

— **Drótnélküli táviróval hajtott szedőgép.** Knudsen dán elektrotechnikus pár héttel ezelött korszakot alkotó fölfedezést mutatott be Londonban. Állítólag oly szerkezetet talált föl, hogy drótnélküli táviró segítségével nagy távolságból működésbe hoz egy linotyp-szedőgépet. Knudsen azonkívül bemutatott egy másik készüléket is, mely villamos hullámok által fotografál a távolba. Egy helyiségben küldőkészülék volt föllállítva, erős tüvel ellátva, melyet üveglemezre rögzített képen vezettek keresztül. Ha a tü kimagasodó helyre ért, előlalt az érintkezés s villamos hullámok keletkeztek, melyeket a falra erősített fölvevőlemezen föllögtak. Onnan — még a falon is keresztül — elhatottak a másik szobában föllállított fölfogó készülékhez, mely egy tü segítségével a kép körvonalait egy bekormányzott lemezre vitte át. Preparált papir segítségével e képről levonatok kaphatók.

Lapzárta után.

A mai városi közgyűlés.

Sombathelyen tartotta a törvényhatósági bizottság rendes közgyűlését. Igazi nyári közgyűlés volt. Lefüggyöntött ablakok mellett, kellemes félhomályban nyitotta meg az elnöklő főispán, dr. Ambrozovics Lajos az ülést, kevés számú hallgatóság előtt. Nyomasztó, unalmas hangulat nehezedett a közgyűlési teremre. A városatyák kised, de bátor csapata bóbiszkolva, fásult nyugalommal ült a padokban és szorgalmasan törölgette a gyöngyöző kövér zadságszövegeket homlokáról. Álmos volt mindenki, még a főispáni elnökségek is álmosan szólt: Csak a külvárosi képviselők érdeklődnek éber figyelemmel. Nem is csoda. Most ők vigyáznak a városra!

A napirend pontjai szép csendben, álmátg egyhanguságban perettek le. Az előadó fölolvastat valmit és a főispán kimondta utána a sztereotip zárószót elfogadtatik.

Hogy a közgyűlés érdemi részéről is beszámoljunk, följegyezhetjük, hogy a polgármester jelentését a közgyűlés tudomásul vette ugyanszintén Szalay István lemondását bizottsági tagságáról, bár Rajcsányi Imre indítványozza, hogy ezt ne tegye. Aztán titkos szavazással a megválasztott közigazgatási bizottsági tagságot töltötték be Czernay Imrével, a központi választmányi tagságot pedig Bajai Péterrel. A szegedi uti vasuti átjáró kérdése a kereskedelmi miniszter leirata alapján élénk vitát provokált, mely azzal a közgyűlési határozattal végződött, hogy a kért 250000 koronás hozzájárulást a város meg nem adhatja. Ezek után még néhány apró szürke közigazgatási ügyet intézett el gyors iramban a közgyűlés.

Újítás a vasutakon.

— A magyar stílus. —

A képviselőházban újabb olyan ötlet merült fel, amelyet érdemes a politikai rovaton kívül is leszögezni. A grandiozus ötlet a következő:

A magyar államvasut forgalmában kifejezésre kell juttatni a magyar stílust.

Már most próbáljuk meg elképzelni ennek az ötletnek gyakorlati megvalósítását.

A pályaudvar tetejét lebontják és helyébe nádfedelet tesznek. A gőzmozdonyokat apró gémeskutak mintájára építik. A személyszállító kocsik pedig kis tanyaházak stílusában készülnek. A teherkocsik egyszerű hombr alakú vagonok lesznek. A vasuti kocsik végéhez formás galambduc-külsőjű fülkét építenek a kalauzok számára. A kocsik ütközői öntött vasutópánok lesznek. A kapcsolók pedig nadrágszíjalakú kovacsolt vaslemezek, amelyekbe erős acélsátt kapaszkodik.

Nagy gondal oldják meg az étkezőkocsik stílusát. Az étteremkocsi a csárdák kerekese utánzata volna. Kívül gyalogforgácsos libegő céggel, esetleg a »makk hetes«-sel. Belül léckerítéses söntés alkalmaznának, a söntésben hosszupapája zsidóval, aki leg néven szerződötendő. A kocsikban cseréptányérokra adják az ételt és gőlyanyakú üvegekben az italt. A kiszolgálást bokorugró székében, tűzróppantant menyecske végzi. A menü két fogásból állhat: bürge-paprikásból és turdus-csuszából. Itál: homoki siller.

Az étteremkocsi oldaláról a »Dining Room« felirat lekaparandó és helyébe a »Hólyagos« vagy »Az két kék bakokhoz« felirat illesztendő.

A hálókocsi-társaság, amely az étteremkocsikat továbbra is bérl, köteles háromtagú cigánybandát a csárdakocsi közelében alkalmazni, hogy egy kalarinósi, egy primás és egy kisbögös festői cigányjelmezben, az idegenforgalom szórakoztatására állandóan kéznél legyen. A csárda-illúzió tökéletessége szempontjából az étteremkocsi e célra készült fülkéjében betyárok tartandók készenlétben, akik ha a vonat erdőn halad át, előtörnek fülkéjükből és az utasokat kifósszák. A csárdakocsikat száz szál gyertya világítja.

Nem kevésbé nagy gondal és stílus-érzékkel építendő a hálókocsi is. Ez a vagon egy kazalt ábrázolna, amelyet kombinált, csillagos és holdvilágos égboltozat borítana.

A kazal-kocsi tövében kényelmes fekvőhelyek biztosítanak a nyugalmat az utasoknak. Különös gond fordítanak a nászutasokra, akiknek a fülkéjében mű-pitypalattyok emelnek a poziszt.

Még csak a vasuti személyzet egyenruhájáról kell néhány szót ejtenünk.

A kalauzok árvalányhajas kalpagot kapnak, csipkés dolmányt és borjuszájú inget. Nagyon természetes, hogy a szolgálatot villogó gatyában teljesítsenek, amely alatt rámás csizma kopogna. Az ajtókat kis fokosokkal nyitogatnák és ugyancsak ezzel vágnák keresztül a jegyeket is.

Magában a forgalmi szolgálatban a magyar stílus körülbelül így módon volna kifejezendő: *A vonatvezető:* (A nap állását vizsgálja, azután a fogai közül sercint egyet, majd oda-odá a mozdonyvezetőnek.) No, szögám. Ugy vélelöm, möhetünk. Már ügön fönt jár a nap.

A mozdonyvezető: Möhetünk?

A vonatvezető: Möhetünk.

A mozdonyvezető: Hát mönjünk, ögye mög a fene. (Fölszál a gépre és egy nagy karikás ustorral durrant.) Gyí! Hogy verje beléd a gözt az a ritkán jóllakott uristen.

(A vonat elindul.)

Páász.

Szegédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

N y i l t t é r . *)

Borivőknek a bor keveréséhez!

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
Nemzetiség égvényes
SAVANYUVIZ

A dugó égvényes
közömbösít
a bor savanyúságát,
íze kellemesen pezsgő.
Nem festi a bort.

*) Az e rovatban közöltékkert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3:10 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:57 és 4:23 órákor.

Ujvidékről Titrle reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titrle Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:40 11:45 és délután 1:32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10 7:20 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 3:39, 8:08 (gyors) 11:30, és délután 4:25 8:56 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4:50, 10:35, délután 1:42 és 7:05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7:15, 10:40 délután 4:02 és 7:52 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7:10 (gyors) 7:45 és délután 1:55, 3:20 (gyors) 10:10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 4:55, 9:50 (gyors) 1:52, 6:37 (gyors) és 11:50 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:50, délután 11:50 és 6 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és délután 8:04 órákor.

Bácsalmásról Regőcőre reggel 6:16 délután 2:49 és 8:14 órákor.

Regőcőről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 5:50 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 délután 1:22, 4:05 és 6:48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors) 10:42, d. u. 4:29 (gyors) 7:22 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 9:10, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:10, 4:55, 6:34, 8:15 órákor.

Bajlós Bertalan táncintézte Baja.

Nemzeti szálloda.

Záncantitási értesítés.

Van szerencsém Baja előkelő uri közönséget tisztelettel értesíteni, hogy 1908. évi július hó 1-től kezdve a Nemzeti-szálloda disztermében

Záncantanfolyamot

nyitok. Remélem, miszerint a fővárosban úgy a sajtó, valamint nagy és előkelő körök kitüntető és elismerő kritikában részesítettek, hogy Baja város előkelő köreit is a táncantitási terén lelkiismeretes és szakavatott tanításom által a jövőre is megnyerjem.

Főtörekvésem oda irányul, hogy tanítványaim a kiválóknak megfelelően a legtekélyesebb francia-rendszert tanmódom által a legjobb sikerrel elsajátíthassák úgy, hogy e téren a finomabb izlés és a jelenkor igényeinek megfelelően.

A tanfolyam két részre lesz osztva: a kisebb növendékek délutáni, a felnöttek pedig az esti órákban részeseülnek táncoktatásban.

Kivánatra tanítványokat egyesek vagy csoportokban privátházaknál is elfogadok. A rendes szalontáncokon kívül még a következő táncok lesznek betanítva ugyint: Palonaise, Menuet, Gavotte, Balet-Idil és Diszpalotás.

Felnöttek részére külön boston órákat adok, kívánatra magánházaknál is.

Beiratásokat és előjegyzéseket szíveségből Kollár A ur könyvkereskedésében és június hó 25-től a táncintézet irodában Nemzeti-szálloda, kívánatra személyesen is teszem tiszteletet.

Baja városi előkelő uri körök nagykegyű pártfogásáért eszedezve, maradtam

kitünő tisztelettel

Bajlós Bertalan

fővárosi táncantánár, a Magyarországi Táncmesteri Egyesület képezési tanár

3 hektoliter
jó minőségű
siller bor
és
4 hekt. vörös bor
olcsó árban eladó.
Hol?
Megmondja a kiadóhivatal.

Premier-kerék-párok még mindig
felülmulthatlanok!
Legversenyképesebb világosság.
Évente több mint 110.000
kerék-párt állít elő.
Kizárólag
Lázár Sámuelnál
kaphatók **Baján.**
Katalógus ingyen és bérmentve.

Használt
Wertheim
szekrényt
megvételre keresek.
Osztheimer Ádám tanító
Bácsbokod.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziázer, mely már sok év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult közvényűnél, osztnál és meghűléseknél, bedőrzésölés-köppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatosaak legyünk és csak olyan üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter gyógyszerrel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K 1.40 és K 2. — és úgyiszlán minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Gsinos kivitelű
n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

Berezki Gábornak
DUSEDEN 300 méter
tüzi fája
olcsó árban eladó.
Cim: Magyaroséke (Bihar m.)

Pártoljuk a **hazai kereskedelmet**

SZEN-, KOKSZ-, BRIKET-,
kovácsszén- és antracit-fogyasztók,
gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — **mielőtt szükségletüket fedezik** — bizalommal forduljanak

RADNAY KÁROLY céghez
Budapest, Váci-körut 78. szám.
Sürgőnycim: **ANTRACIT, BUDAPEST.**

Legkiválóbb minőségek, különlegességek
összes ipari, gazdasági és házi célokra

Interurban
telefon
164.

Gőzszántásra és cséplésre rendeléseket későbbi szállításra már most feladni kérem.

2072/1908. sz.

Pályázati hirdetés.

Dávod községben lemondás folytán tise-désbe jött és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom ennélfogva pályázni óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzám f. évi június hó 30-ig adják be.

Baja, 1908. május hó 19.

Vojnits Máté
főszolgabíró.

4

**miniszteri
jóváhagyás.**

1. A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól V/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07

„RATIN”

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószer

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.— kor.
1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja. — „Ratin” bakterológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedurrua

Haan Béla Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

VILÁGSZERTE HIRES A BORSZÉKI GYÓGY-FÜRDŐ.

A „FÖKUT” vize a legkellemesebb italu, legszénsavdusabb üdítő ásványviz, ugy magában, mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve.

A „KOSSUTH-KUT” vize kitünő összetételű alkalikus vasas savanyuviz, gazdag vas és mésztartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénység minden neménél, továbbá az angolkór és görvélykórnál.

„BOLDIZSÁR-KUTI” gyógy-borviz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti viz, de kitünő sikerrel használtatik a vese-, húgyhólyag-, közsvény bántalmak ellen, a légző- és emésztőszervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél megakadályozza húgyhomok lerakódását.

NAGY LITHIUM TARTALMU. HÜGYHÁJTÓ HATÁS. SZÉNSAVDUS. CSIRAMENTES.

Utolsó vasuti állomás Déda. Posta, távírda és telefon helyben. Kapható minden nagyobb fűszer- és csemege üzletben vendéglőben.

A borszéki gyógyborviz főraktára Baja és vidéke részére: áraon kaphatók.

STAMPFL JENŐ

cégnél. Ugyiszlán minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb
Telefon 81. szám.